

1. Ponovimo: Kateri je vaš materni jezik? Kako se pogovarjate v šoli, na banki na ulici? Kaj so sopomenke, npr. kolo – bicikel; kaj so protipomenke, npr. bel – črn? O kom smo brali na našem zadnjem srečanju v marcu? Kaj ste si zapomnili o slavnem pevcu?

2. Preberite odlomek Ljudska: Kralj Matjaž.

Kralj Matjaž je bil dober kralj. Dal je same zlate kovati. Drugega denarja sploh niso poznali. Zato so bili takrat res zlati časi. Pod košatimi lipami so naši očaki vsak dan rajali in v svetle kozarce natakali rujno vince.

Bil je kralj Matjaž slovenski kralj, naše gore list. Izbralo si ga je ljudstvo na Gosposvetskem polju in v starem krnskem gradu je imel svoj prestol. Noč in dan so bila odprta grajska vrata in vsak revež si je lahko izprosil milosti in pravice. Ker pa je bil kralj bogat vladar, so mu drugi kralji zavidali. Nekoč je iz onega kraja, kjer sonce zahaja, prišlo toliko sovražnikov nad Matjaža kot gosenic na repišče. V krvavem boju so pokončali njegovo vojsko do sto zvestih junakov.

Ker pa je bil pravičen kralj, ni bil ubit, ampak ko ga je na begu sovražnik že mislil zajeti, se je odprla skala v rečicah, do katerih je pobegnil, in ga skrila pred sovražnikom. Tam sedaj počiva s svojimi junaki in kadar mu bo brada zrasla devetkrat okoli mize, ga bo gora dala nazaj, da bo srečno vladala slovenskemu rodu.

Izvoljenim se večkrat posreči, da pridejo do njega. Pri rečicah je bil kovač in ta je na gori iskal glogovega ročnika za kladivo, pa je našel duplo, skozi katero je prišel v hipu v prečuden svet. Kralja Matjaža je videl pri okrogli kamniti mizi sedeti in dremati. Na mizi je ležala debela mošnja zlatov. Kovač jo je vzel in je bil odtlej bogat mož.

Zlasti na starega leta dan se to duplo lahko vidi.

3. Natančno preberite navodila in rešite naloge. Odgovarjajte v celih povedih.

3.1 Koliko odstavkov ima besedilo?

3.2 Razložite besede, poiščite sopomenke v knjižnem jeziku.

Očak -

Naše gore list -

Gosposvetsko polje -

Zlati (zlate kovati) –

Izvoljeni –

Ročnik –

Krnski grad –

Pečice ali rečice –

Rajati -

3.3 Odgovorite na vprašanja.

Kakšen je bil kralj Matjaž?

Kako so predniki Slovencev živeli v času njegovega vladanja?

Zakaj so mu drugi kralji zavidali?

Kako se je izteklo njegovo kraljevanje?

Kje je našel zatočišče pred sovražniki?

Na kaj čaka kralj Matjaž?

Koliko delov ima pripovedka?

S katerim odstavkom se začneja drugi del?

Kaj nam sporoča pripovedka v drugem delu?

Kaj mislite o značajski lastnosti kralja Matjaža? Ali je bil nagrajen za svojo dobroto?

3.4 Poiščite pesniška sredstva.

dober kralj, zlati časi ...

prišlo je toliko sovražnikov kot gosenic nad repišče ...

prečuden svet ... _____

gora ga je skrila pred sovražnikom ...

brada mu je zrasla devetkrat okrog mize

3. 5 V petih povedih obnovite pripovedko o kralju Matjažu. Upoštevajte ključne besede: kralj Matjaž, zlati časi, dober kralj, nevoščljivost, napad na Krnski grad, votlina pod Peco, prihod med ljudi.

3.6 Poznate iz zgodovine kakšnega junaka s podobnimi lastnostmi, kot jih je imel kralj Matjaž?

3.7 Ilustrirajte pripovedko.

3. 8 Svet književnosti

Pripovedka je kratka ljudska (ustna) pripoved. Prikazuje napol resnični svet, ki je povezan z določenimi kraji, osebami in časom. Njeni dogodki so lahko pravljичni (nekoč, devetimi ...), konec pa je lahko žalosten.

Ločimo zgodovinske in razlagalne pripovedke.

Pripovedka Kralj Matjaž je zgodovinska, saj nas popelje v zgodovinsko dogajanje, ki je domišljijsko preoblikovano.

Poleg pripovedk poznamo še: pravljice, bajka, basni, legende.

3. 9 Spremenite konec pripovedke.
